

Državni izpitni center

P 1 2 1 A 1 0 1 1 3

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 4. junij 2012

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. v nalogi 4).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna.
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna.
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, razen če v navodilih ni določeno drugače (npr. v nalogi 3). Če obkroži več črk, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. v nalogi 9 C).

OPOZORILO

Na ocenjevalnem obrazcu za izpitno polo 1 je prišlo do napake. Zapisane možne točke pri 4., 5., 6. in 7. nalogi so napačne. Prosimo, da pri ocenjevanju na ocenjevalnih obrazcih ustrezno popravite vrednosti možnih točk pri omenjenih nalogah.

Nal.	Rešitve	Točkovanje	Točke
1.	Iztok Ilich / I. Ilich Žička kartuzija / samostan Žiče / kartuzijanski samostan v Žičah / kartuzija v Žičah / samostan Žička kartuzija Upoštevamo tudi: nastanek in razvoj Žičke kartuzije / zgodovina samostana Žiče / Žička kartuzija nekoč in danes / samostan Seitz. Neustrezno: samostan/nastanek samostana Žiče / predstavitev/opis samostana Žička kartuzija.	1 1	2
2.	DA DA NE NE NE NE	6, 5 pravih odgovorov = 3 4, 3 pravih odgovori = 2 2 pravih odgovora = 1	3
3.	d, e	2, 1 pravih odgovor = 1 Če je kandidat poleg pravih rešitev obkrožil še katero napačno, točke ne dobi.	1
4.	<i>Po smislu, npr.:</i> – se zavarovali pred nezaželenimi gosti / bili pred nezaželenimi gosti dobro skriti / bil skrit pred nezaželenimi gosti / bivali v miru – si zagotovili miren kot za razmišljanje / lahko v miru molili/razmišljali / delovali v mirnem okolju, primernem za razmišljanje in molitev Zaporedje stavkov v prvi povedi je lahko tudi obrnjeno. – je bil obdan z obzidjem (in močnimi obrambnimi stolpi) / je imel močne obrambne stolpe / so se na ta način branili pred Turki / je tako varoval cerkev, pokopališče in gospodarska poslopja pred turškimi vpadi / so se morali zavarovati pred turškimi vpadi / so ga gradili sijajni gradbeniki iz Francije	1 1 1	4

	<p>– je cesar Jožef II. ukinil red / je bil (kartuzijanski) red ukinjen / so ukinili meniški red (in je propadanje še pospešil požar) / je Jožef II. uvedel reforme / ga je cesar Jožef II. ukinil</p> <p>Upoštevamo tudi: je bil v Konjicah požar in so ljudje iz zapuščenega samostana odnašali gradbeni material.</p> <p>Neustrezno: ga je prizadel požar.</p>	1	
5.	3, 4, 2, 6, 1, 5	6, 5 pravih odgovorov = 3 4, 3 pravilni odgovori = 2 2, 1 pravih odgovor = 1	3
6.	<p>pripoveduje</p> <p>opisuje</p> <p>Upoštevamo tudi: opiše.</p> <p>utemeljuje</p> <p>Upoštevamo tudi: utemelji.</p>	3, 2 pravilni rešitvi = 2 1 pravilna rešitev = 1	2
7.	<p>A gremoVEN.com</p> <p>Upoštevamo tudi druge različice, npr.: gremoVEN / Gremoven / gremoven / gremoven.com / Gremo VEN.com / www.gremoVEN.com / http://www.gremoven.com/Cerkve/Zicka-kartuzija/menu-id-25.</p> <p><i>Po smislu, npr.:</i> ljudem, ki iščejo idejo za izlet po Sloveniji / ljudem, ki (radi) hodijo na izlete (v slovenske kraje) / ljubiteljem izletov / izletnikom / tistim, ki bi radi kaj videli in kam odpotovali / vsem, ki želijo kaj izvedeti o znamenitostih v Sloveniji</p> <p>Upoštevamo tudi: tistim, ki jih zanima (slovenska) kulturna/naravna dediščina / popotnikom / turistom / ljudem, ki bi radi kaj več izvedeli o Žički kartuziji / tistim, ki jih zanima zgodovina / tistim, ki jih zanimajo gradovi/cerkve/muzeji/samostani.</p> <p>Neustrezno: bralcem/obiskovalcem spletne strani / vsem, ki jih to zanima / širši javnosti.</p> <p>B <i>Po smislu, npr.:</i> Uporabnik lahko izbere področje Slovenije ali vrsto izletniške točke. / Uporabnik klikne na seznam vseh izletov ali pa neposredno izbere enega od vročih ali najnovejših izletov. / Lahko izbira med vročimi in najnovejšimi izleti. / Lahko izbere izlet ali si ogleda, kje so muzeji. / Lahko si izbere področje ali išče med gradovi, kraji, cerkvami ipd. / Uporabnik lahko klikne na zavihek Izleti ali pa si izbere kraj, ki ga želi obiskati, in ga napiše v okence Išči. / Najprej se odloči, v kateri konec Slovenije želi. Potem izbere znamenitost, ki ga zanima.</p> <p>Neustrezno: Uporabnik lahko najde idejo za izlet, tako da jim pošlje e-pošto ali jih pokliče.</p> <p>C b</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1 + 1 za vsebinsko pravilnost odgovora 1 za jezikovno pravilnost</p> <p>Kandidat lahko dobi točko za jezikovno pravilnost, tudi če navede samo eno možnost izbire.</p> <p>1</p>	6
8.	b	1	1
9.	<p>A razodeva predvsem tisto, kar se zdi njemu posebej zanimivo</p> <p>B <i>Po smislu, npr.:</i> (je lahko) nadvse zanimiva (dogodivščina) / (si zlahka) naslikamo v domišljiji / privijugamo po cesti (pod visokimi stebri) / (na katerih) počiva avtocesta / se (za začetek) velja</p>	1 za obe podčrtavi	4
		3, 2 pravilni rešitvi = 2 1 pravilna rešitev = 1	

	<p>pomuditi / (pred) mogočno cerkvijo / (ima enega) najlepših romanskih portalov / na naših tleh / (katerega) ime priča</p> <p>Upoštevamo tudi besedne zveze v imenovalniku.</p> <p>C d</p>	1							
10.	<p>A 3, 5, 1, 4, 2, 7</p> <p>B gonjač, sotočje, tržan</p>	<p>6, 5 pravih odgovorov = 2 4, 3 pravilni odgovori = 1</p> <p>3, 2 pravilni besedi = 1</p> <p>Če je kandidat poleg pravih rešitev napisal še katero prevzeto besedo, točke ne dobi.</p>	3						
11.	<p>žival / glodalec položna / ravna redovniki / samostanci Upoštevamo tudi: bratje / patri.</p>	<p>3, 2 pravilni rešitvi = 2 1 pravilna rešitev = 1</p>	2						
12.	<p>A pridevniška beseda</p> <p>Upoštevamo tudi: pridevnik/-i.</p> <p>B bogataš / bogatec / bogatin bogatašinja / bogataška / bogatinka bogastvo / bogatost / bogatija / bogatenje</p>	<p>1</p> <p>3, 2 besedi = 1</p>	2						
13.	<p>A zloženska B c</p>	<p>1 1</p>	2						
14.	<p><i>Po smislu, npr.:</i></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Pojem</th> <th>Nadpomenka</th> <th>Opis</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>gastuž</td> <td>gostišče / gostilna / motel / prostor / zgradba / stavba</td> <td>za neposvečene obiskovalce kartuzije (zgrajeno/sezidano v gotskem slogu) / v katerem so prespali neposvečeni obiskovalci / za ljudi, ki niso smeli prenočevati v kartuziji / v gotskem slogu sezidano gostišče, danes bi rekli motel za neposvečene obiskovalce</td> </tr> </tbody> </table> <p>Primeri za eno točko: gostišče – sezidano v gotskem slogu stavba – v kateri so lahko prespali motel – v gotskem slogu sezidano gostišče, ki bi se danes imenovalo motel</p>	Pojem	Nadpomenka	Opis	gastuž	gostišče / gostilna / motel / prostor / zgradba / stavba	za neposvečene obiskovalce kartuzije (zgrajeno/sezidano v gotskem slogu) / v katerem so prespali neposvečeni obiskovalci / za ljudi, ki niso smeli prenočevati v kartuziji / v gotskem slogu sezidano gostišče, danes bi rekli motel za neposvečene obiskovalce	<p>ustrezna nadpomenka in ustrezen opis = 2</p> <p>Če kandidat ni izpolnil okenca Nadpomenka in je ustrezno nadpomenko napisal skupaj z opisom, dobi obe točki.</p> <p>ustrezna nadpomenka in deloma ustrezen opis = 1</p>	2
Pojem	Nadpomenka	Opis							
gastuž	gostišče / gostilna / motel / prostor / zgradba / stavba	za neposvečene obiskovalce kartuzije (zgrajeno/sezidano v gotskem slogu) / v katerem so prespali neposvečeni obiskovalci / za ljudi, ki niso smeli prenočevati v kartuziji / v gotskem slogu sezidano gostišče, danes bi rekli motel za neposvečene obiskovalce							
15.	<p>V Žičah si ne moremo več ogledati vseh samostanskih zgradb.</p> <p>Upoštevamo tudi poved z drugačnim besednim redom in povedi kot npr.: V Žičah si ni več možno ogledati vseh samostanskih zgradb. / V Žičah si ni več mogoče ogledati vseh samostanskih zgradb.</p> <p>Primer pomensko deloma ustrezne povedi: V Žičah si ne moremo ogledati vseh samostanskih zgradb.</p>	<p>pomensko ustrezna ter slovnično in pravopisno pravilna poved = 2</p> <p>pomensko ustrezna poved z eno slovnično ali pravopisno napako (npr. napačen sklon ali odvečna vejica) = 1</p> <p>pomensko deloma ustrezna poved brez slovničnih ali pravopisnih napak = 1</p>	2						

16.	<u>Naravna zavarovanost in utrdbe samostana niso obvarovale pred reformami cesarja Jožefa II.</u> Točkujemo samo podčrtave stavčnih členov; podčrtanih delov stavčnih členov ali oznak sklonov ne upoštevamo.	4, 3 pravilno podčrtani st. člani = 2 2, 1 pravilno podčrtan st. člen = 1	2
17.	3, 1, 1, 2, 3	5, 4 pravilni odgovori = 3 3, 2 pravilna odgovora = 2 1 pravilen odgovor = 1	3
18.	božje, znamenje, mestu postaviti samostan	5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1	2
19.	Za obzidjem samostana, ki je bil utrjen z obrambnimi stolpi, so kartuzijani postavili samostanska poslopja, cerkev in pokopališče za priorje.	1 za vse pravilno vstavljene vejice	1
20.	Štajerskem	1 Če je kandidat poleg pravilne rešitve označil še katero veliko začetnico, točke ne dobi.	1
21.	JAVNO OBVESTILO Ustreznost besedilni vrsti (3) – neposredno izražen namen v naslovu (<i>Obvestilo</i>) ali z glagolom v uvodnem delu besedila (<i>Obveščamo vas ...</i>) – poimenovanje naslovnika (<i>dijaki 1. letnika</i>) – poimenovanje sporočevalca (<i>Mladi popotniki</i>) Vsebina (5) – poimenovanje dogodka (<i>ekskurzija v Žiče</i>) – izvedba ekskurzije: • datum in ura odhoda, • cena, organizacija prehrane, podatki o vremenu in oblačila, predvidena ura prihoda, prijava, mentorji, skupine v avtobusih, delovni listi/zvezki in pisala – program ekskurzije – kaj si bodo ogledali na ekskurziji: • samostan Žiče: ostanki samostana / obzidje / stolp / cerkveni prizidek • vrt zdravilnih in dišavnih zelišč / gastuž / Špitalič: gotska cerkev / dvorec Trebnik Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost (4) – jezikovna pravilnost – slogovna ustreznost • obveščevalno besedilo (izrek obvestila v 1. os. množine ali 3. os. ednine) • objektivnost (<i>primer neustreznosti: Dragi dijaki!</i>) • brez zastranitev (<i>kot so npr.: podatki o sporočevalcu in naslovniku z naslovom in pošto številko / nagovor Pozdravljeni! / Lep pozdrav / S spoštovanjem / V upanju na udeležbo vas lepo pozdravljamo.</i>) • natančnost in smiselnost podatkov • skladnost s podatki iz izhodiščnega besedila	1 1 1 1 1 1 za najmanj dva podatka 1 1 2 (2 napaki = – 1 točka, do 0) 2 (Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk.) Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 2 točki.	12

1. primer obvestila

Srednja gradbena šola v Mariboru
Krožek Mladi popotniki

OBVESTILO za dijake 1. letnika

Obveščamo vas, da se bomo v okviru projektne dne 20. 6. 2012 odpravili na ekskurzijo v Žičko kartuzijo. Ogledali si bomo samostanske zgradbe v dolini sv. Janeza Krstnika, znameniti križni hodnik, ostanke cerkve in gospodarskih poslopij, posebej pa nas bodo zanimali obnovljeni del obzidja in trije stolpi. Okrepčali se bomo v gastužu, najstarejši gostilni na Slovenskem.

Zbor je ob 8. uri pred šolo. Cena ekskurzije, ki vključuje tudi kosilo, je 10 evrov. Vrnili se bomo predvidoma okrog 20. ure.

Maribor, 10. 6. 2012

2. primer obvestila

Srednja gradbena šola Maribor

OBVESTILO EKSKURZIJA V ŽIČE

Člani krožka Mladi popotniki organiziramo zanimivo in poučno ekskurzijo za dijake prvega letnika Srednje gradbene šole. V okviru projektne dne o gradnji samostanov na Slovenskem si bomo ogledali Žičko kartuzijo – po domače klošter Zajčki. Ekskurzija bo 8. junija 2012, zbirno mesto je parkirišče pred šolo. Odhod avtobusa bo ob 7.00.

Na ekskurziji si bomo ogledali starodavni samostan Žička kartuzija. Vodička nam bo razkazala obnovljeni del samostana ter samostanski vrt. Po ogledu bo sledila malica v tamkajšnjem gostišču, imenovanem gastuž. Imeli boste dovolj časa tudi za morebiten nakup spominkov in razglednic.

Domov se bomo vrnili okrog 18. ure.

Dijaki krožka Mladi popotniki
z mentorico Tanjo Vrčon

3. primer obvestila

OBVESTILO

Člani krožka Mladi popotniki bomo skupaj s svojimi mentorji v petek, 8. 6. 2012, organizirali celodnevno ekskurzijo v Žiče za dijake 1. letnika Srednje gradbene šole Maribor. Ogledali si bomo Žičko kartuzijo. Zbor je na parkirišču pred šolo. Odhod avtobusa je ob 8. uri.

Program:

- vodeni ogled ostankov samostana,
- predavanje o tehniki gradnje samostana,
- ogled zdravilnih rastlin in zeliščnega vrta v Žičah,
- enourni odmor za malico in nakup spominkov,
- vodeni ogled gastuža,
- ob 16. uri odhod domov.

S seboj prinesite zvezek in pisalo. Ekskurzija je obvezna za vse.

Ana Prašnikar,
predsednica krožka Mladi popotniki

IZPITNA POLA 2

VODENA INTERPRETACIJA

Desa Muck, Panika (odlomek)

MATI IN HČI

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje) 2 T

0 T – Ni opredelitve. / Opredelitev je napačna.

Primer: Odlomek je iz drame.

1 T – Zvrst je poimenovana.

Primer: Odlomek je iz pripovednega besedila.

2 T – Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.

Primer: Epski odlomek ima tudi izrazito značilnost dramatike, dialog književnih oseb.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje) 4 T

0 T – Ni povzetka, ni obnove.

1 T – Obnova odlomka z vsebinskimi napakami.

2 T – Obnova odlomka brez vsebinskih napak. / Povzetek odlomka z vsebinskimi napakami/z vsebinsko napako.

Primer: Besedilo govori o materi in hčeri, ki imata težave druga z drugo. O tem se prepirata pred Marinkinimi sošolci. Na koncu se pomirita.

3 T – Namesto povzetka odlomka je naveden samo posamezen motiv odlomka. / V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.

Primer: Pisateljica pripoveduje o pogovoru med Marinko in njeno mamo. Izvemo, da mamo skrbi, kakšno družbo ima njena hči, in da se hoče prepričati, ali jemlje mamila.

4 T – Povzetek odlomka. Brez vsebinskih napak.

Primer: V odlomku se pogovarjata mati in hči. Mati je zaskrbljena zaradi Marinkine družbe, sumi, da hči jemlje mamila. Hči ji očita napake, ki jih dela kot mati in žena. Pove ji, kaj je bilo z mamili in da potrebuje prijatelje, ker od nje ne dobi pozornosti. Preden se razideta, ji mati da denar in jo objame. Marinka se vrne k prijateljem.

(Povzetek odlomka ocenimo s štirimi točkami tudi v interpretaciji, ki vsebuje še obnovo odlomka brez vsebinskih napak.)

Razlaga materinih težav (Razčlemba in razlaga) 2 T

0 T – Razlage ni. / Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.

Primer: Mati se spopada s hudimi težavami zaradi psihiatra in alkohola.

1 T – Razlaga je skopa/površna/nejasna. / Parafraziran je ustrezen del odlomka.

Primer: Marinkina mama ima težave, ker misli, da hči uživa mamila in nima prijateljev. Ne posveča se ji dovolj. / Mati sprašuje Marinko, kaj je s temi mamili, ker jo to skrbi. Zaradi svojih težav ne vidi in ne sliši hčere. Nenadoma ji zmanjka energije za pogovor.

2 T – Razlaga je jasna, natančna.

Primer: Materin problem je sum, da Marinka jemlje mamila. Njenemu sošolcu vzame vrečko, da bi se prepričala o tem. Težave ima tudi v odnosu do moža, Marinkinega očeta, in ga vara. Njene hude stiske dokazujeta obiskovanje psihiatra in poskus samomora. Zaradi njih nima energije, da bi se posvečala hčeri; ne zna ji prisluhniti in se pogovoriti z njo. Domišlja si, da se bo njun odnos izboljšal, ko se bosta odselili.

Razlaga hčerinih težav (Razčlemba in razlaga)

2 T

0 T – Razlage ni. / Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.

Primer: Hči ima hude težave z mamili.

1 T – Razlaga je skopa/površna/nejasna. / Parafraziran je ustrezen del odlomka.

Primer: Marinka trpi zaradi matere in očeta, z materjo se ne more pogovarjati, s sošolci pa se lahko. / Hči očita mami, da mora res vedno delati scene. Muči jo, da vara očeta in da se ločujeta, pa tudi to, da mati zmeraj reče, da nima časa, da je utrujena in da jo boli glava.

2 T – Razlaga je jasna, natančna.

Primer: Marinka ne živi v urejeni družini. Muči jo to, da se oče in mati ločujeta. Težave ima tudi v šoli, saj so jo zalotili pri kajenju trave. Njene ocene so slabe. Glavni Marinkin problem pa je, da ji mati zaradi pomanjkanja časa ali drugih razlogov nikoli dobro ne prisluhne. Pogreša njeno pozornost in je prepričana, da jo razumejo samo prijatelji.

Razlaga načina reševanja težav (Razčlemba in razlaga)

2 T

0 T – Razlage ni. / Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.

Primer: Sploh se ne potrudita, da bi rešili situacijo.

1 T – Razlaga je skopa/površna/nejasna. / Parafraziran je ustrezen del odlomka.

Primer: Mati in hči rešujeta težave vsaka po svoje in si ne pomagata. / Mati vrne vrečko in reče Marinki, naj gre z njo na pogovor. Hči je ne zavrne, ampak se z njo pogovarja; ni ji vseeno za mamine skrbi. Zato ji reče, da ni nobene slabe družbe, da jo samo prijatelji štekajo in jim ni vseeno. Mama razmišlja, da je rešitev v prihodnosti in dá hčeri pet jurjev za v disko. Tudi objame jo.

2 T – Razlaga je jasna, natančna.

Primer: Marinka se iz problemov, ki jih doživlja v svoji družini, zateka v družbo sošolcev, prijateljev, prepričana, da jo razumejo in da jim nekaj pomeni. Poskusi tudi mamila. Mati svoje težave rešuje na različne načine, celo s samomorom. Hodi k psihiatru in skuša urediti odnos z možem. Tolaži se, da bo bolje, ko se bosta odselili, hkrati pa misli, da je bilo enostavneje, ko ni poznala resnice. Napetost v odnosu s hčerjo poskuša ublažiti tako, da ji da denar in jo objame.

Citirana poved (Predstavitev dejstev in stališč)

2 T

0 T – Citata ni. / Citat ne ustreza navodilu.

Primer: »Do takrat bo pa že kako.«

1 T – Citat ni natančno v skladu z razlago, a je še smiselno povezan z njo. / Namesto citata je opisan primer.

Primer: »Saj sem ti nosila vabila na razgovor, pa nisi šla.«

2 T – Citat ustreza navodilu/razlagi.

Primer: »Saj me nisi poslušala.« / »Kadar sem načela pogovor, si rekla, da nimaš časa, da si utrujena, da te boli glava ...« / »Gledala sem jo in poslušala, ampak videla in slišala je nisem.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Povzetka ni. / Povzetek se ne nanaša na prejšnje razlage, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).

2 T – Povzetek se nanaša na prejšnje razlage.

Primer: Mati in hči imata težave s sporazumevanjem. Druga drugi sta se odtujili predvsem zato, ker mati ni imela časa ali energije za pogovor. Iz odlomka je razvidno, da problema nista rešili.

(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)

Lastno mnenje o njunem reševanju problemov (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Mnenje ni izraženo. / Izraženo je kot skopa trditev. / Mnenje ni v skladu z odlomkom.

Primer: Moje mnenje o reševanju njunih problemov je zelo napačno. Menim, da je tak način reševanja odnosov zanemarljiv.

1 T – Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, šibko razlago.

Primer: Če bi se že prej več pogovarjali, do teh problemov sploh ne bi prišlo. Mislim, da sta za to krivi obe, a materina krivda je večja, ker imajo odrasle osebe večjo odgovornost. Hči bi si lahko poiskala družbo brez mamil, mati pa bi morala biti doslednejša.

2 T – Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: Mati naj bi se pogovarjala s hčerjo v domačem okolju ali morda na skupnih počitnicah, kjer bi imeli čas druga za drugo. Predvsem pa bi se ji morala posvečati že od zgodnjega otroštva. Ne zdi se mi prav, da ji »naredi sceno« pred sošolci, potem pa se skuša odkupiti z denarjem. Problemov ne rešuje, ampak jih prelaga v prihodnost, in s tem po mojem mnenju vedno znova zapravlja priložnost za boljši odnos s hčerjo. Razumem, da Marinka išče rešitev v družbi prijateljev, saj se med njimi počuti sprejeto, vendar najbrž še ne ve, da samo skupne zabave niso merilo za prijateljstvo.

Presoja pomoči mladim (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Presoja ni izražena. / Izražena je kot skopa trditev. / Presoja ne ustreza navodilu.

Primer: Mladi si najboljše pomagajo med seboj.

1 T – Presoja je nejasna, izražena z ohlapno, šibko razlago/nakazana v primeru iz življenja.

Primer: Pri reševanju problemov ti lahko pomagajo stari starši, sorodniki, najbolj pa prijatelji. Razumejo te bolje od staršev, ker doma velikokrat ne upaš povedati vsega.

2 T – Presoja je jasna, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: Mislim, da lahko mladim najbolj pomagajo starši, ker jih najbolj poznajo in jih imajo radi. Poleg njih so jim v težavah lahko v oporo prijatelji, kot vidimo v tem odlomku. Vendar po moje resnične rešitve iz težav ni, če je prijateljstvo le navidezno in ga mladi zamenjujejo z zabavo. Niso dovolj le prijetni skupni trenutki. Pregovor namreč pravi, da prijatelja spoznaš v nesreči. Pomaga nam torej lahko vsak, ki nas dobro pozna in nas sprejme takšne, kot smo, z vsemi našimi težavami. Pomoč je že v tem, da nas zna poslušati in nam svetuje.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Naveden ni noben primer. / Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.

Primer: Problemov nimam veliko in rešujem jih sam.

1 T – Primer je samo imenovan/nakazan.

Primer: Svoje probleme sem vedno zaupal dedku in babici prej kot očetu in mami. Znala sta me potolažiti in včasih sta mi svetovala, naj staršem česa ne povem. Ker sta mi pomagala onadva, to tudi ni bilo potrebno.

2 T – Primer je na kratko opisan.

Primer: Tudi jaz sem imela podobne težave kot Marinka, o kateri piše pisateljica Desa Muck. Oče in mati sta bila vedno preveč zaposlena, da bi našla čas zame. Ko sem hodila še v osnovno šolo, sem veliko popoldnefov preživljala pri babici in dedku. Zelo sta bila pozorna do mene, a ko sem odraščala, mi je postajalo v njuni družbi dolgočasno. Kot srednješolka sem bila raje sama doma in ravno s tem so se začeli moji problemi. Dobivala sem slabe ocene, saj sem vse popoldneve preživela pred računalnikom. Potem sem začela zahajati v družbo mladih, ki sem jih spoznala na Facebooku. Pogovarjali smo se o vsem, samo o svojih problemih ne. Ob vikendih smo hodili na zabave v lokale in se šele zjutraj vračali domov. Ko sta oče in mati končno ugotovila, kako slab je moj učni uspeh, sem jima očitala, da je to tudi njuna »zasluga«. Začudila sem se njuni reakciji – priznala sta svojo odgovornost in od takrat sta se mnogo več pogovarjala z mano. V družbo starih prijateljev grem še zelo redko. Upam, da bom spoznala prave.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

2 T

0 T – Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.

1 T – Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.

2 T – Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Slovnična pravilnost

2 T

Pravopisna pravilnost

2 T

Slogovna ustreznost

2 T

Za vse velja:

0 T – Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.

1 T – Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.

2 T – Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

DODATNA NAVODILA:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.

SAMOSTOJNA INTERPRETACIJA

Vladimir P. Štefanec, Odličen dan za atentat (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

2 T

0 T – Ni opredelitve. / Opredelitev je napačna.

Primer: Besedilo je lirika.

1 T – Zvrst je poimenovana.

Primer: Odlomek je epski.

2 T – Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.

Primer: Odlomek je epski, v njem pa prepoznamo tudi značilnost lirike – razmišljanje in občutke književne osebe.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

4 T

0 T – Ni povzetka, ni obnove.

1 T – Obnova odlomka z vsebinskimi napakami.

2 T – Obnova odlomka brez vsebinskih napak. / Povzetek odlomka z vsebinskimi napakami/z vsebinsko napako.

Primer: Pisatelj nam prikaže očeta in sina, ki imata različne poglede na življenje, tudi na poroko in druge obrede. Oče težko sprejema sina in njegovo ignoriranje.

3 T – Namesto povzetka odlomka je naveden samo posamezen motiv odlomka. / V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.

Primer: Odlomek govori o očetu, ki je razočaran, ker si je njegov sin za dan poroke izbral sredo, ne sobote, kot je običajno in kot se zdi njemu prav.

4 T – Povzetek odlomka. Brez vsebinskih napak.

Primer: V odlomku beremo o razmišljanju in občutju očeta, ki ne more sprejeti načina sinove poroke in njegovega odnosa do tradicije, povezane s tem dogodkom. Sin se namreč odloči, da se bo poročil po svoje, drugače, kot je v navadi in kot bi si želel oče.

(Povzetek odlomka ocenimo s štirimi točkami tudi v interpretaciji, ki vsebuje še obnovo odlomka brez vsebinskih napak.)

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

3 T

0 T – Problem ni izbran. / Literarna prvina ni izbrana. / Samo splošno razmišljanje o pojavu ali problemu – brez povezave z odlomkom.

1 T – Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. / Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.

Primer: (trda) vzgoja v otroštvu / iskanje novih poti / strah pred novostmi

2 T – Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. / Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.

Primer: način življenja v sodobnem svetu / odnos do družinskih članov, najbližjih ljudi / generacijske razlike

- 3 T – Izbran je osrednji problem odlomka/in problem, ki je bistveno povezan z njim. / Izbrana je osrednja prvina odlomka/in prvina, ki je bistveno povezana z njo.
(Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)
Primer: odnos do tradicije / različni pogledi na poroko (pomen dogodka) / upoštevanje splošno veljavnih pravil

Razlaga izbranega problema/izbrane prvine (Razčlemba in razlaga)

3 T

- 0 T – Ni razlage. / Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.
Primer: Sin je trmast, zato ne posluša očeta. V tem je problem.
- 1 T – Razlaga je skopa/površna/nejasna.
Primer: Oče in sin se ne strinjata glede poroke in vere. Oče prisega na tradicijo, ker misli, da je tako varen, sin pa tej tradiciji brez razloga nasprotuje. Pisatelj pravi, da to ni dostojno.
- 2 T – Parafraziran je ustrezen del odlomka.
Primer: Sinu se je vse skupaj zdelo le formalnost, oče pa je mislil, da je poroka mnogo več od tega. Za očeta je bil to pomemben dogodek, ki bi ga morali vsi upoštevati v skladu s tradicijo. Vedel je, da zvestoba tradiciji pomeni, da v življenju ne moreš zgrešiti.
- 3 T – Razlaga je jasna, natančna.
Primer: Problem odlomka je, da oče in sin različno sprejemata tradicijo. Ta problem se pokaže ob sinovi poroki. Oče si je predstavljal, da se bo njegov otrok poročil v soboto, kot se je poročil sam in kot je v navadi, sin pa se je odločil za poroko na navaden dan, v sredo. Oče tradicijo zelo spoštuje, kar se vidi tudi v tem, da je bila njegova poroka cerkvena, čeprav sploh ni bil veren. Ceni ustaljena, preizkušena pravila in je prepričan, da se človek, ki jih upošteva, v življenju ne more izgubiti. Sin pa poroke na »navadno« sredo ne izbere zato, da bi nasprotoval očetu, ampak zato, ker sledi lastnim občutkom in ker je poroka zanj le formalnost brez globljega pomena. Zato se tudi ne poroči cerkveno.

Utemeljitev razlage z opisanim ali s citiranim primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

2 T

- 0 T – Primera ni. / Poved ni citirana. / Citirana poved ne ustreza navodilu.
Primer: »Godil mu je tisti mir, spokojnost.«
- 1 T – Primer iz odlomka ni natančno v skladu z razlago, a je še smiselno povezan z njo.
Primer: »Sreda, pa poroka!« / »On se je poročil v cerkvi, tako kot njegov oče.«
- 2 T – Primer iz odlomka je natančno v skladu z razlago.
*Primer: »Trebalo bi bilo opraviti dostojno, v skladu s tradicijo.« / »On pa je vedel, vedel je tudi, da zvestoba tradiciji prepreči marsikatero neumno stranpot in zlo.« / »Če se držiš pravil, po katerih stvari dobro potekajo že od nekdaj, ne moreš zgrešiti.«
(Z dvema točkama ovrednotimo vsak primer, ki natančno utemeljuje razlago.)*

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

2 T

- 0 T – Povzetka ni. / Povzetek se ne nanaša na prejšnje razlage, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).
- 2 T – Povzetek se nanaša na prejšnje razlage.
Primer: Očetovo razočaranje nad sinovim načinom poroke je posledica njegove navezanosti na tradicijo, sinovo ravnanje pa dokazuje, da se pogledi nanjo iz generacije v generacijo spreminjajo.

(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Mnenje ni izraženo. / Izraženo je kot skopa trditev. / Mnenje ni v skladu z odlomkom.

Primer: Egon je bil nazadnjaški.

1 T – Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago.

Primer: Bolj kot sama poroka se mi zdi pomembno, ali bosta partnerja v zakonu srečna. Zato sem na sinovi strani. Mislim, da je poročni obred nekaj tradicionalnega in hkrati različnega. Tudi jaz očeta ne bi vprašal za dovoljenje.

2 T – Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: Po mojem mnenju se oče ne zaveda dovolj, da je njegov sin že odrasel človek in da se ima pravico poročiti tako, kot si želita on in njegovo dekle. Misli, da bi mu lahko poroko, ki se zgodi sredi tedna, »izbil iz glave«, kot mu je izbijal trmo v otroštvu. Lahko bi bolj spoštoval sinovo odločitev in se prilagodil sodobnemu načinu življenja. Moral bi vedeti, da nekatere stvari iz preteklost ostanejo, druge pa izginejo. Razumljivo je, da ceni tradicijo, ker je prepričan, da mu daje občutek zadovoljstva in varnosti, ni pa prav, da to zahteva tudi od sina. Če daje družbenim pravilom in običajem prednost pred sinovo svobodo in srečo, je vprašanje, ali ga res skrbi življenje njegovih najbližjih, kot pravi, ali pa se samo boji biti drugačen od večine.

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Ni mnenja. / Mnenje je izraženo kot skopa trditev. / Ni povezano z odlomkom.

Primer: Bonton je velik problem današnje mladine.

1 T – Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, s šibko razlago/nakazano v primeru iz življenja.

Primer: O tradiciji mislim, da je nekaj dobrega. Pomeni, da cenimo preteklost in prednike. Če mi ne spoštujemo tistih, ki so bili pred nami, tudi naši nasledniki ne bodo cenili nas. Nam je res vseeno?

2 T – Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: Tradicija je nekaj, kar moramo spoštovati. V njej je ohranjena modrost naših prednikov. Ko se je učimo, vidimo, da usmerja tudi naše življenje. Kar je preizkušeno, nam daje občutek varnosti, vendar ne zmeraj. Vsak človek je namreč svet zase, ne le družbeno bitje. K tradiciji spadajo modrosti, navade, običaji, obredi ... Eden izmed obredov je poroka, o čemer govori prebrani odlomek književnega besedila. Mislim, da ima ob tem tradicionalnem obredu posameznik še največ pravice, da ga sploh ne sprejme. Tradicija je dobra in koristna, če človeku dopušča svobodo, v nasprotnem primeru pa ne. Mislim, da jo moramo spoštovati, hkrati pa moramo biti do nje tudi kritični. Ne smemo ji dovoliti, da bi nam jemala osebno srečo.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih izkušenj ali iz katerega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Naveden ni noben primer. / Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.

Primer: Vse, kar je tradicionalno, ima za ljudi svoj pomen, od jedi do zabave.

1 T – Primer je samo imenovan/nakazan.

Primer: Poleg poroke obstajajo še drugi tradicionalni obredi. Predvsem različna praznovanja, ki seveda niso le verska. Prav ta praznovanja pogosto zbližujejo ljudi, predvsem sorodnike. Poznamo tudi tradicionalne prireditve, na primer festivale. Bil sem že na njih, seveda ne na odru, ampak med občinstvom.

2 T – Primer je na kratko opisan.

Primer: Ko sem bil še otrok, sem bil z očetom, mamo in s sestro na poroki našega sorodnika. Nisem vedel, kakšen je pomen tega dogodka. Vse, kar se je dogajalo, se mi je zdelo predolgo. Bilo je zelo veliko ljudi. In seveda ni bila sreda, ampak sobota. Dopoldne smo bili pri civilni poroki, popoldne pa pri cerkveni. Ob prebranem odlomku sem pomislil na pogovor, ki sem ga takrat slišal pred cerkvijo po maši. Neki ljudje (jaz jih nisem poznal) so govorili, da sta se ženin

in nevesta poročila cerkveno samo zato, ker je ženina mati od sina zahtevala, da spoštuje družinsko tradicijo, sicer se poroke sploh ne bo udeležila. Zato se je, čeprav sam ni bil veren, poročil tudi v cerkvi. In nevesta, ki je starši niso nikoli versko vzgajali, je spoštovala njegovo odločitev. S cerkveno poroko nista izrazila svoje osebne vere, ampak sta pokazala, da spoštujeta tradicijo in starše. Odločila sta se, da bosta nekemu na ljubo ravnala proti lastni volji. Z obredi poročnega dne si nista zagotovila sreče. Kljub obljubi zvestobe in spoštovanju tradicije sta že nekaj časa ločena.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.

1 T – Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.

2 T – Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost**Slovnična pravilnost****2 T****Pravopisna pravilnost****2 T****Slogovna ustreznost****2 T**

Za vse velja:

0 T – Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.

1 T – Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.

2 T – Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

DODATNA NAVODILA:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).